

בס"ד אייר תשפ"ה

לכבוד :
מנהלי/ות התיכונים
מנהלי/ות החטיבות העליונות
רכזים/ות ומורים/ות בחטיבה העליונה

תוכנית : מתווה לקורס ספר מלכים במקצוע תנ"ך חמ"ד

סמסטר ראשון בתיכון¹

♣ קישור למצגת מפגש

♣ קישור להקלטת המפגש

רקע

משרד החינוך גאה להציג תוכנית חדשנית ופורצת דרך המאפשרת לתלמידי תיכון להתחיל את דרכם האקדמית כבר במהלך לימודי התיכון. התוכנית, "סמסטר ראשון כבר בתיכון", מהווה צעד משמעותי בגישור בין החינוך התיכוני להשכלה הגבוהה. במסגרת התוכנית, תלמידי התיכון יכולים ללמוד קורסים אקדמיים מקוונים המוכרים כחלק מתוכנית הלימודים שלהם ומקנים להם נקודות זכות אקדמיות. הלמידה מתבצעת בהנחיית מורי בית הספר, אשר עוברים הכשרה מיוחדת בליווי המוסדות האקדמיים השותפים. החדשנות בתוכנית באה לידי ביטוי במספר היבטים מרכזיים. ראשית, היא מנגישה את ההשכלה הגבוהה לכלל התלמידים, תוך שימת דגש מיוחד על הפריפריה החברתית והגיאוגרפית. שנית, היא מאפשרת לתלמידים להתנסות בשיטות למידה חדשניות ועדכניות, המותאמות למאה ה-21. ולבסוף, היא מקצרת את משך הזמן הנדרש להשלמת תואר אקדמי בעתיד.

¹ למשרד החינוך שמורה הזכות לעדכן פרטים הנוגעים למתווה התוכנית, למבנה ולתכנים ככל שיידרשו וככל שיימצא לנכון. כל עדכון שכזה יוצג מראש למורים שילמדו בתוכנית.

רציונל

התוכנית החדשה היא נדבך נוסף בתפיסת הוראת תנ"ך בכלל ובחטיבה העליונה בפרט. על פי תוכנית הלימודים **בתנ"ך** לחינוך העליסודי.

תוכנית **סמסטר ראשון בתיכון** מאפשרת ללמד את הקורס האקדמי בשיעורי תנ"ך בכיתה על ידי המורה לתחום זה ועלפי מערכת השעות, וכך הציון בקורס האקדמי יהיה רכיב בציון הבגרות במקצוע וגם יקנה לו כמות נקודות זכות אקדמיות (נק"ז).

מבנה הלמידה

בתוכנית משתתפות כיתות שלמות והן תלמדנה במהלך שיעורי תנ"ך את הקורס האקדמי של מכללת הרצוג, בספר מלכים. לימודי הקורס ישתלבו בשעות המובנות במערכת. (ניתן ליצור ממספר כיתות אם כיתה שלומדת את הקורס ובתנאי שיש לה שעות במערכת ומורה מוביל) הוראת תוכני הקורס האקדמי יתקיימו לאורך שנת הלימודים בכיתה י'. ניתן לקיימם גם לאורך שנה"ל בכיתה י"א.

התוכנית ה"רגילה" שאלון 2551	סמסטר ראשון בתיכון
30% ציון פנימי, בית ספרי	30% - 40% מטלות במהלך הקורס*
70% ציון חיצוני (+ ציון "מגן" בית ספרי)	60% - 70% הערכה תהליכית בקורס האקדמי
	10 נק' בונס בהמרת ציון הקורס לתעודת הבגרות

*במהלך כתיבת הקורס נדייק בהגדרת האחוזים.

חלוקת שעות מומלצת:

3 ש"ש

[מתוכן חובה 2 ש"ש כשיעור כפול!]

התכנים

התכנים הם התכנים של הקורס שפותח על ידי מכללת הרצוג. התכנים עברו התאמה לצרכים הייחודיים של תלמידי התיכון, כאשר הקורס הקיים יותאם למסגרת בית ספרית. ההתאמות הללו יאפשרו לתלמידי כיתה הטרוגנית ממוצעת במערכת החינוך לעמוד בהצלחה באתגר האקדמי של התוכנית.

תפקיד המורה

המורה לתנ"ך הוא/היא המורה בקורס המלמד/ת את התלמידים. המורים יקבלו גישה מלאה לאתר הקורס ולתכניו. האתר יספק למורה ערכות מלאות הכוללות מערכי שיעור, מגוון תרגילים

וחומרי העשרה. הקורס עצמו יהיה מורכב משיעורים מקוונים ומשיעורים פרונטליים. היחס בין שני סוגי השיעורים עשוי להשתנות ביחידות השונות.

המורה יוזמן להשתלמות מלווה לקורס שתעשיר אותו בתכנים ובמתודות הוראה.

המורה המלמד יקבל גמול זהה למורה שמכין את כתתו לבגרות ביחידה 2551.

הערכה

התלמידים יבצעו משימות הערכה במהלך השנה: מבחני בקיאות ומשימות שונות המשקפות הבנה ושליטה במיומנויות קריאה בספר מלכים. המטלות יבדקו בחלקן על ידי המחשב ובחלקן על ידי המורה. הציון הכולל במטלות אלו יהווה 30-40% מן הציון הסופי בקורס. בחודש אוקטובר בשנה שלאחר סיום הקורס (כיתה י"א או כיתה י"ב) יבחנו התלמידים על תכני הקורס במכללת הרצוג. ציון הבחינה יהווה 60-70% מציון הקורס. כמקובל באקדמיה יתקיים גם מועד ב' לבחינה. המועד יתקיים כחודש לאחר מועד א'. בנוסף יקבלו התלמידים בונים של 10 נק' בציון הסופי.

למה התוכנית כדאית לתלמידים?

- ✓ הלמידה מעניינת ולא שגרתית. פותחת בפני התלמיד עולם של לימוד תנ"ך מגוון ועשיר.
- ✓ התלמידים זכאים להכרה אקדמית (אקדיטציה) על לימודיהם.
- ✓ הלומדים בתוכנית יקבלו בונים לציון הקורס כשזה יומר לציון בתעודת הבגרות.
- ✓ התלמידים בקורס הם במעמד סטודנט של המוסד האקדמי. בעבור התלמידים יש בזה התנסות מעצימה כשלעצמה.

למה התוכנית כדאית למורים?

- ✓ המורים יקבלו הכשרה ייעודית להנחיית הקורס, שתוכר גם לצורך גמול.
- ✓ המורים ייהנו מחומרי הוראה מקצועיים, הכוללים מערכי שיעור, מצגות, תרגילים ועוד, שיהפכו את מלאכת ההוראה מקצועית, מעמיקה וחוייתית ללא צורך בהשקעה המרובה שבניית הוראה מסוג זה דורשת.
- ✓ המורים יזכו להוביל את תלמידיהם בתוכנית משמעותית וייחודית ראשונה מסוגה בישראל.
- ✓ התכנית מאפשרת סיום חובת ההבחנות במלכים בתחילת כיתה י"א.

שנת תשפ"ו

אנו מזמינים את כלל בתי הספר להצטרף לתכנית בשנה"ל תשפ"ו. אין חובה שכל כיתות השכבה יצטרפו, ובהחלט אפשר לצרף בשלב זה רק כיתה אחת מבית הספר. בית הספר רשאי כמובן ליצור כיתה מתלמידים השייכים לכיתות אם שונות.

תוכני הקורס

הקורס יעסוק בספר מלכים התלמיד יכיר ויבין את מבנה הספר, את תכניו ואת למסרים העולים ממנו. הקורס יכול לקע היסטורי לתקופה בהתבסס על ממצאים היסטוריים וארכיאולוגיים.

הקורס יקנה לתלמיד כלים לקריאת פשט פרק והבנתו ויכולת לבנות תמונה שלמה מתוך אוסף הפרטים הנלמדים.

במסגרת העבודה העצמאית התלמיד יקנה לעצמו כלים לקריאת פשט פרק ויכולות לבנות לעצמו תמונה שלמה מתוך הפרטים אותם הוא למד. התלמיד ילמד לזהות דרכים גלויות וסמויות באמצעותן מעביר ספר מלכים את מסריו. התלמיד יערוך היכרות עם המציאות הפוליטית בתקופת המלכים וירכוש ידע בסיסי בתחום זה. באמצעות לימוד משמעותי התלמיד יזהה את הרלבנטיות של תקופת המלכים לחייו המתחדשים של עם ישראל בארצו.

הרישום לתכנית פתוח עד ליום 8 ביוני 2025.

תוצאות ההרשמה יתפרסמו ביום 16 ביוני 2025.

בכל שאלה נוספת אפשר לפנות לח"מ או למדריכים/ות במחוזות.

בכבוד רב,

ד"ר איילת סיידלר

מפמ"ר תנ"ך ממ"ד בחינוך העליסודי

העתקים:

ד"ר טלי יניב, יושבת ראש המזכירות הפדגוגית

נרית כץ, מנהלת אגף אקדמיזציה ולמידה דיגיטלית

הרב יוני סמואל, ראש מנהל החמ"ד

בעז קולומבוס, מפקח ארצי ע"ס חמ"ד